

Justitiedepartementet

Datum
2022-03-09

Diarienummer
Ä 2021–9905

Remissvar - Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering m.m. (SOU 2021:88) (Ert Dnr Ju2021/03785)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Tillväxtverkets undersökningar visar att brist på lämplig arbetskraft är ett av företagens största tillväxthinder. Därför är det viktigt att förbättra möjligheterna för kompetensförsörjning från utlandet. Samtidigt måste man se till att inte reglerna för arbetskraftsinvandring missbrukas så att konkurrensen mellan företagen snedvrids.

Tillväxtverket tillstyrker:

- Förslaget om att det bör finnas ett samordnande organ med ett samlat ansvar för att koordinera det främjande arbetet för internationell kompetensförsörjning. Tillväxtverket bedömer att ett möjligt sätt att ta frågan vidare är att en arbetsgrupp med berörda myndigheter tillsätts med uppdrag att ta fram ett förslag till hur arbetet bäst kan organiseras, vilka frågor och utmaningar som behöver lösas och vilka aktörer som bör ingå i samordningen.
- Tillväxtverket är positivt till myndighetssamverkan och gemensamma myndighetskontroller när det gäller att motverka missbruket av systemet för arbetskraftsinvandring.
- Utredningens slutsats att anställningstiden vid spårbyte inte bör vara kortare än fyra månader och därför inte behöver ändras.

Tillväxtverket anser att det i utredningen saknas:

- En beskrivning av de administrativa kostnaderna som kan tänkas uppstå till följd av en ökad uppgiftsskyldighet för arbetsgivare kring utlänningars boendevillkor, förutsatt att arbetsgivaren tillhandahåller bostaden.

Marknadsföring av Sverige och myndighetssamverkan vid arbetskraftsinvandring (7.11.2)

Enligt utredningen pågår många bra initiativ när det gäller att öka kunskapen i omvärlden om vilka möjligheter till arbete som erbjuds i Sverige och vilka regler som gäller. Dessa initiativ bedrivs dock ofta i form av tidsbegränsade uppdrag eller projekt, vilket medför att det saknas en långsiktighet och kontinuitet i arbetet med talangattraktion och mottagande av arbetskraft från utlandet.

Tillväxtverket ställer sig därför bakom utredningens förslag om att det bör finnas ett samordnande organ med ett samlat ansvar för att koordinera det främjande arbetet för internationell kompetensförsörjning. Utredningen hänvisar till samverkansprogrammet *Kompetensförsörjning och livslångt lärande*, där en förstudie har upphandlats. Förstudien är klar och i denna har tre olika alternativa lösningar med lite olika inriktning och finansiering föreslagits men ingen av dessa lösningar har förordats. Tillväxtverket bedömer att ett möjligt sätt att ta frågan vidare är att regeringen tillsätter en arbetsgrupp med representation av berörda myndigheter, regioner och arbetsmarknadens parter för att tillsammans bearbeta förslagen och komma fram till ett gemensamt förslag till hur arbetet bäst kan organiseras, vilka frågor/utmaningar som behöver lösas och vilka aktörer som bör ingå i samordningen.

Tiden för anställning vid så kallat spårbyte (8.2.3)

Utredningen anser att anställningstiden vid spårbyte inte bör vara kortare än fyra månader och därför inte behöver ändras. Motivet till detta är att relativt få ytterligare personer skulle kunna kvalificera sig till spårbyte om kravet på fyra månaders anställning skulle kortas till tre månader. Utredningen har gått igenom statistik och avslagsbeslut från Migrationsverket, som visar att relativt få personer skulle beröras om denna tid sänktes till tre månader. Mot denna bakgrund ställer sig Tillväxtverket bakom utredningens slutsats att anställningstiden vid spårbyte även i fortsättningen inte bör vara kortare än fyra månader.

Åtgärder för att motverka att systemet för arbetskraftsinvandring missbrukas (5.3)

Tillväxtverket är generellt positivt till myndighetssamverkan och gemensamma myndighetskontroller när det gäller att motverka missbruket med systemet för arbetskraftsinvandring. Verket instämmer i utredningens slutsats att resultaten av myndighetssamverkan, arbetet med Delegationen mot arbetslivskriminalitet m.m. samt effekterna av de föreslagna kontrollerna som Migrationsverket ska genomföra enligt delbetänkandet SOU 2021:5 behöver inväntas och analyseras innan eventuella ytterligare former för samverkan och/eller kontroller införs.

Tillväxtverket instämmer vidare i utredningens slutsats att frågan om ytterligare förslag beträffande sekretesshinder och informationsutbyte behöver utredas vidare.

Tillväxtverket stödjer utredningens förslaget om att det ska slås fast i utlänningslagen att ett arbetstillstånd hos en arbetsgivare som blivit påförd vissa sanktioner får vägras. Migrationsverket får därmed möjlighet att kontrollera arbetsgivaren i belastningsregistret och hos Skatteverket.

Tillväxtverket stödjer utredningens förslag om att den som erbjuder arbete till en utlänning, anställer en utlänning eller bistår en utlänning med att ansöka om

arbetstillstånd och för detta begär, avtalar om eller tar emot en ersättning som står i uppenbart missförhållande till motprestationen döms till fängelse i högst två år. Om brottet är grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

Vissa krav på en bostad som tillhandahålls av arbetsgivaren (5.3.6 och 9.6)

Tillväxtverket konstaterar att det saknas en beskrivning av de administrativa kostnaderna som kan uppstå till följd av en ökad uppgiftsskyldighet för arbetsgivare kring utlänningars boendevillkor, förutsatt att arbetsgivaren tillhandahåller bostaden. Tillväxtverket anser att en kvantifiering av de administrativa kostnaderna hade ökat transparensen i konsekvensutredningen kring vilka effekter förslaget kan tänkas få på företagen. Med anledning av att det redan finns en reglering kring att arbetsgivare kan åläggas att lämna uppgifter om anställningsvillkoren, och att uppgifterna kring boendevillkor ska lämnas på samma sätt, torde det vara möjligt att uppskatta tidsåtgången för att lämna uppgifterna eftersom det finns ett regelverk att utgå från. Eventuellt ökad uppgiftsskyldighet bör utformas och implementeras så att den i minsta möjliga utsträckning ökar på arbetsgivarnas administrativa börda.

Beslut i detta ärende har fattats av Avdelningschef Lars Wikström.

Jan Persson har varit föredragande. I handläggningen har även Eva Johansson, Oskar Holmqvist, Josef Lannemyr, Monika Kväl och enhetschef Kristian Seth deltagit.

Lars Wikström

Jan Persson